

Příloha k protokolu o SZZ č.: Diplomant: Hana Protivínská
Vysoká škola: PF JU Aprobace:
Katedra: pedagogiky a psychologie Recenzent diplomové práce:
Datum odevzdání posudku: 24.8.2006 prof. Dr. Gabriel Švejda, CSc.,

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název:

Vzdělávání a vzdělávací programy Romů v České republice a Španělsku

Diplomantka si vybrala jako téma oblast vysoce závažnou a stále společensky nedoceněnou. Vzdělávání a programy vzdělávání romských dětí jsou otázkou dosti frekventovanou, ale stále bez progresivní výsledné efektivity. Současné výsledky a stav vzdělanosti velké části našich Romů neodpovídají základním vzdělávacím kritériím – vysoké procento dětí je stále ve zvláštních školách, malé procento mládeže v odborných, středních a vysokých školách. Vztah Romů ke vzdělání se nezlepšuje. Proto záměr diplomantky shromáždit materiály, vyhodnotit vzdělávací programy a přístupy, možnost jejich realizace, účelnost, odhalit rozdíly v přístupu i v pedagogických materiálech na české i španělské straně, které by byly dalším krokem v otázce vzdělávání, a ve vzdělávacích projektech pro romské děti byl skutečně výborný. Autorka tzv. „romskou otázku“ nenazývá problémem, ale výzvou ke zdokonalování všeobecných i jednotlivých pedagogických přístupů a technik (může-li být ovšem skepse výzvou).

Diplomová práce je roztržena do pěti částí – úvod, teoretická část, vlastní výzkum, vyhodnocení získaných informací a závěr. Teoretická část seznamuje čtenáře s metodologií výzkumu, dále s historií, kulturou, zvyky, tradicemi a jazykem Romů. V neposlední řadě s teorií a historií vzdělávání a postoji ke vzdělávání ze strany španělských (Granada) a českých Romů (Ostrava, Brno).

Vlastní výzkum je uveden charakteristikou a lokalizací vybrané školy, následuje dokumentace rozhovorů, pozorování a samotných uskutečňovaných projektů. Poslední část

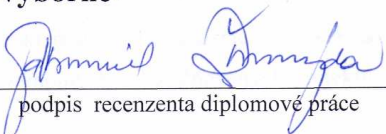
nabízí diskuze, vyhodnocení a návrhy na realizaci projektů na jedné či druhé straně na základě zkušeností vycházejících z této diplomové práce.

Diplomantka si vybrala výzkum s použitím technik pozorování a rozhovorů. Vlastní pozorování probíhalo pasivně – tzv. zúčastněné pozorování, a aktivně – účastí na vyučovacích hodinách a projektech, realizovaných ve výuce i mimo výuku nebo v mimoškolních zařízeních a aktivitách, které měly přímou návaznost na vyučování dětí. Rozhovory byly vedeny s učiteli, žáky a rodiči žáků daných školních zařízení a s nimi spojenými volnočasových středisek. Dále s vedoucími, zaměstnanci a klienty asociací a neziskových organizací, které spolupracují s romskou menšinou záměrně, anebo jsou jí hojně navštěvovány.

Autorka zde výborně zúročuje čtyřletou práci s romskými dětmi. Práce popisuje některé z 496 konkrétních aktivit, z čehož je 206 klasických materiálů a zbývajících 290 z vlastní tvorby vyučujících, které měly společný vztah ke studiu. Některé aktivity směřují k uchování romské kultury, jazyka a k získání znalostí o jejich historii, nicméně ve většině případů se jednalo o snahu o integraci romských žáků ze strany pedagogů. Příkladem může být např. (jak autorka uvádí), že na španělské straně je hojně využíváno sociální divadlo, které je svými aktivitami otevřené nejen pro cílové skupiny se zvýšenou sociální problematikou, ale též pro celou veřejnost, které dává možnost poznat svou osobnost, naučit se pojmenovat své emoce, jejich příčiny, respektovat osobnost, emoce a postoje druhých, vyzkoušet si životní situace a reakce v nich. Díky sociálnímu divadlu se prohlubují, usměrňují mezilidské vztahy, rodí se smysl pro týmovou práci, odbourává se stres, stud či bloky z veřejného projevu. U nespolečných skupin může dojít ke spojení kolektivu, což je nezbytně nutné, pokud se s daným kolektivem má dále pracovat. Také dokladuje známou, ale málo využívanou informaci, že tanec a zpěv jsou motivačním prvkem v hodinách cizího jazyka, ale též slouží pro uvolnění a stmelení kolektivu.

Recenzovaná práce, včetně všech příloh výsoce překračuje požadavky kladené na diplomové práce. Bude cenným přínosem pro zájemce jak z oblasti odborné pedagogické veřejnosti, tak i pro široký okruh dalších zájemců. Lze si jen přát, aby autorka pokračovala ve svém zaměření a úsilí.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: **-výborně-**

podpis recenzenta diplomové práce

Českých Budějovicích dne: 24.8.2006